

KISHAJÓ

A kerti padon ül ma is, mint minden nap, amióta megvették a házat. Itt ül ebéd után, amikor idehaza van. Keveset van távol, miért is lenne. Mindnyájan, akiket szeret, itt vannak körülötte. Alfréd benne él a ház valamennyi zugában. Kívülről nézve rendetlenséget csinál maga körül, a ruhái, a könyvei, az elmosatlan tányérjai szanaszét hevernek. Lassan rájött, ez nem valódi rendetlenség. A szanaszét hagyott tárgyaknak éppen ott van a helyük, ahol levetették vagy letették őket. Ott élnek tovább azután, társalognak egymással. Némelyik kissé odébb mozdul, egy nadrág megindul a ruhásszekrény felé, aztán elszégyelli magát, miért volt sietős a dolga, és visszalopakodik oda, ahol hagyták. A gyerekek távol kerültek, de jönnek gyakran látogatóba. Hozzák az unokákat is. Gyönyörű kis csöppségek, két lány, egy fiúcska. Az emeleten mindkét gyerekszobát meghagyták eredeti formájában. A falakon poszterek, az íróasztalokon tollak, egyetemi jegyzetek. A sarokban az egyik szobában dobfelszerelés, a másikban elektromos zongora. Végül egyik se lett zenész, de családi összejöveteleken szép kis koncerteket adtak. Az unokák rajonganak a hatalmas plüssökért. Egy szarvas és egy elefánt, ezek találtattak méltónak, hogy a lomtalanítást megússzák.

A pad egyidős a házzal, negyvenkét éves. Ha hideg van, felöltözik melegen. Ha esik, ernyőt nyit a feje fölé. Minden, amit szeret, itt van körülötte. Innen látszik a veteményes, a virágágyás, a kutyaól, a templomtorony. A kertben ősszel is van munka, hála Istennek, kell az a testmozgás, így maradnak sokáig fiatalok, megmondta a házi orvos is. Kislánként, a panelház hatodik emeletén eldöntötte, felnőttkorában kertes háza lesz. Amikor Alfréd megkérte a kezét, azzal a feltétellel mondott igent, hogy kiköltöznék a városból. Vőlegénye először nem lelkesedett az ötletért. Idő kellett, míg elfogadta: a gyerekeknek is jobb lesz a kert, a jó levegő. Dolgozni otthonról is lehet, a könyveléshez és a pénzügyi tanácsadáshoz elég egy számítógép. És azért nincs messze a város. A gyerekek a kishajóval húsz perc alatt beérnek az iskolába. A kishajó biztonságos. Biztonságosabb, mint a közúti közlekedés. És tisztább, mondta Alfréd, hiszen árammal megy.

Gyönyörű volt a hófehér ruhában, pedig már valamivel elmúlt harminc. Alfréd harminchárom volt, krisztusi kor. Akkor még Alfréd nem hitt Krisztusban. Kizárólag saját magában hitt, az eszében, az erejében. Aztán kezdett

hinni a vidéki életben, az új házban, a nagy kertben. És a kishajóban, amely biztonságos. Krisztusban őszintén ma sem hisz. Pedig Krisztus gyakran intetet a templomtorony tetejéről, olykor le is jön, benéz hozzájuk, itt sétálgat. A minap lehajolt a bokor alján pirosuló málnaszemért. Bekapta, és mosolygott. Alfréd bosszankodott nemrég, az Isten se érti, miért érik a málna késő ősszel. Lám, az Isten minden bizonnyal érti. Lehet némi köze a dologhoz. Mindenekhez van köze, de jól megválogatja, kivel osztja meg a terveit. Nem igaz, hogy ember tervez, isten végez. Isten is tervez. Jó előre kitervel minden apró részletet, az ember meg úgy érzi, ő tartja kezében a dolgokat, és örvendezik, mennyi remek ötlete támadt. Aztán Isten, ha úgy látja jónak, végez. Végez vele, vagy mással.

Ma süt a nap, nem kell sem meleg ruha, sem ernyő. Egy párna jólesne a derekához, kemény a pad támlája. Eleinte ez nem zavarta, nagyjából húsz évig párna nélkül ült a kemény padon. Jót tesz a csigolyáknak, legalább figyel a tartására, mondogatta. Ha itt lenne a kutya, talán hozna neki egy párnát. Üres a kutyaól, de nem engedte Alfrédnek szétszedni. Masszív fából készült, jól szigetelt. Hátha kerül még másik kutya bele a kis Szamóca után. Okos állat volt. Kölyökkorában felásta az egész kertet, mérgelődtek vele eleget. Később megnyugodott. Ugyanolyan volt, mint az anyja meg a nagyanyja. Az öreg Málnát a fiúk arra is megtanították, hogy a homokozóban a kislapátot meg a vödröt a kezükbe tegye. Micsoda homokvárakat építettek! Donát volt az ügyesebb, de Csanád a türelmesebb. Csendben nézte, amíg a bátyja művészi pontossággal megformázza a tornyokat, a falakat, a vizesárkot. Ha valami nem sikerült, Donát dühösen lecsapta a kislapátot. Egyszer szétrúgta a már félig kész várat is, mert leomlott a harmadik fal. A kisebb volt, aki ilyenkor újraépítette. Rendületlenül hordta a vizet a kerti csapból. Amikor elkészült, szólt nekik: felépítették Donáttal a várat. Sosem árulkodott a bátyjára.

Szerencsére közel van a folyó, mindig jut bőven víz mindenre. Amikor Alfréd látta, hogy termőre fordul a veteményes, akkor már ő is lelkesen munkálkodott a kertben. Egyre többet volt kint, egyre kevesebbet bent, a papírok fölött meg a monitor előtt. Berendezett magának egy kis kamrát, szerszámokkal, cserepekkal, vetőmagokkal. Érik a sütőtök. Főz majd belőle jó nagy adag levest, Alfréd kedvence. Donátkának is a kedvence volt régebben. Vajon most hozzájut-e igazi sütőtökleveshöz? Natalie nem egy született háziasszony. Salátát szolgált fel vacsorára, bolti kenyeret, pár szelet sajtot. Nem csoda, hogy olyan csenevész a két kisunoka. Karácsonyra meg húsvétra hazajönnek, de pár nap nem elég, hogy feltáplálja őket. Finnyásak

is, mint a fene. A legtöbb magyar ételt nem ismerik, nem tudják a nevüket sem, ő meg franciául nem képes elmagyarázni, mi is van a töltött húsban. Talán azzal a semmilyen koszttal akarta elérni a menyét, hogy ne menjen hozzájuk túlságosan gyakran látogatóba. Na hiszen, mintha neki akkora élvezet lenne nyolc órát utazással tölteni. Hiába csupán két óra maga a repülés. Ha hozzáadja azt az időt, amíg itthon kijut a reptérre, amíg ott várakozik, aztán Párizsból busszal eljut a Donáték házához, könnyen összejön nyolc óra is. Ráadásul a repülőút kész kínszenvedés. Hiába mondják, hogy Isten az égben lakik, soha nem volt még szerencséje közelről látni. Csak a nagy semmi van odafent, végtelen, üres semmi, ha egyáltalán látni valamit, és nem egy sűrű, fehér masszában bukácsol a gép. Isten még soha nem kukucskált be az ablakon, csak a hideg dől a plexin át. Utál ablak mellett ülni. A folyosó felé sem jobb, a kiskocsit állandóan nekitolják a lábának. A belül ülőket pedig ki kell engednie a mosdóba. A középső hely a legjobb, ha már muszáj. Ott legalább úgy érzi, minden oldalról védve van.

Utazás helyett inkább videón hívják egymást. A lányok élvezik, a telefonban látszik a nagy. Videónagy, ezt mondta először a kisebb. Aztán csodálkozott, amikor találkoztak: a nagy kijött a képernyőből. Meg lehetett fogni a kezét, megszagolni a haját. A keze nem volt olyan puha, mint az anyáé, és a haja sem volt olyan jószagú. Nagynak durvább, szárazabb a bőre, és menzszagú a haja. Menza helyett kantint mondott. A nagyobb videón keresztül tanította meg pogácsát sütni. Igazi tepertős pogácsát. A pogácsa szót nehezen tanulta meg a kislány, eleinte állandóan focacciát mondott. Donát keveset van a gyerekeivel, nem fognak rendszeren megtanulni magyarul. Donát az üzlettel foglalkozik. Ügyeskedik, ahogy Alfréd mondja. Mindig ügyes gyerek volt, most meg ügyeskedik. Azt ígérte, ha beindul a vállalkozás, Csanádot is kiviszi magához. A vállalkozás mind a mai napig nem indult be igazán. Inkább viszi a pénzt, mint hozza. Pedig Donát éjjel-nappal azzal foglalkozik. Hazautazni alig van ideje. A szünidőkre is hozza magával a munkát. Akkor sem volt ideje hazautazni, a sérvműtétkor. Csanádnak volt csak ideje látogatóba jönni.

Alfréd mindig is szeretett repülni. Szerinte a repülő is sokkal biztonságosabb a közúti közlekedésnél. Igaz, jobban szennyez. Nem úgy, mint a kishajó, amely nemcsak biztonságos, de tiszta is. Norvégiában is minden tiszta. Jól döntött Csanád, hogy ott próbál szerencsét. Vera szerint a tavakból is lehet inni. A babának is sima csapvizet adtak, amint elkezdett vizet inni.

Kellemesen nedves a fű a talpa alatt. Gyerekkorában, ha falura mentek a rokonokhoz, le kellett venni a cipőt, és mezítláb járni reggel a harmatos fű-

ben. Azt mondták, akkor nem lesz lúdtalpa. Tényleg nem lett lúdtalpa. Azt nem mondták, a visszereket mivel lehet megelőzni. Most már borzasztóan fáj. A nedves fű azért jólesik. Érdekes, még mindig harmatos, pedig elmúlt fél kettő. Talán Alfréd átállította az automata locsolóberendezést?

Cseng a telefon odabent. Nincs kedve felállni. Biztosan valamelyik fia telefonál. Minden héten szoktak. Vagy csak kéthetente? Milyen nap is van ma? Tegnapelőtt ért véget az esőzés. Esett legalább tíz napig, mintha Medárd után lenne. Pedig régen volt már nyár. Most legfeljebb vénasszonyok nyara van, hűsz fok árnyékban. Igaz, ez is elcsúszott egy jó hónapot, mindjárt Mindenszentek.

Csanád lesz, a kisebbik, érzi az anyai szív. A kis szőke, a kis vékony, a kis bújós fiú. Két és fél éves koráig szoptatta, a szentnek se akart leválni. Nem erőltette, munkába úgysem kellett mennie, folytatta az anyatejes táplálást, amíg a gyerek igényelte. Vera is úgy csinálta, három évig nem dolgozott. Érthetetlen, Natalie miért hagyta abba olyan hamar. Félévesek alig voltak a lányok. Tényleg nem csoda, hogy kis csenevészek. Táposok, mondják a falubeliek a városi népre.

A város mégiscsak messze van. Ha árad a folyó, a kishajó nem tud kikötni. Negyvenkét év alatt mindössze ötször fordult elő. Olyankor kiírják egy nagy táblára: a közlekedés átmenetileg szünetel. Eddig négyszer írták ki, pedig hatszor kellett volna. Hatszor kellett volna!

Megint cseng a telefon. Meg fogják szidni, miért nincs a zsebében, ha már egyszer vettek neki mobilt. Biztosan Csanád az, nyugtalan, amiért nem tudja elérni. Felnőttkorában lett nyugtalan, türelmetlen. Főleg, ha nem tudja őket elérni. Olyankor nekiindul, ha esik, ha fúj, meg kell néznie, jól vannak-e. Norvégiából aztán már nem tud csak úgy hazaugrani. Hát telefonál.

A műtétjére hazautazott. Minden nap meglátogatta a kórházban. Ha késett, telefonált. Egyszer történt meg, hogy nem tudta elérni, le volt némítva a mobilja. Az osztályos telefont épp nem vette fel senki, erre nekiindult. Nem volt kiírva a nagy táblára: a közlekedés átmenetileg szünetel. Nem szünetelt. Még ki tudott kötni a kishajó. Csanád felszállt a hajóra.

Milyen melegen süt a nap! Nem normális, hogy Mindenszentek előtt pár nappal ilyen meleg legyen. Nyáron negyven fokot is mértek árnyékban. Donátéknál meg ugyanakkor tizenötöt. Kis híja volt, hogy beindítsák a házban a fűtést. Egyik nap a légkondit járhatja az ember, másik nap meg fűteni kell.

Jólesik a lábának a víz. Kiáztatja kicsit, aztán lehet pedikűrözni. Szólni kellene Alfrédnek, üljön ide mellé, áztassa ő is a lábát. Mostanában kemény a sarkán a bőr. Bekenegeti majd neki. Negyvenkét éve minden este kenege-

ti. Csaknem minden este. Amikor egészen kicsik voltak a fiúk, akkor nem kenegette. Amikor kórházban volt a műtét miatt, akkor sem. Akkor Alfréd kenegette az ő sarkát. Soká tartott a lábadozás. Az orvos szerint a gerincsérvesek lassan épülnek fel. Alfréd is soká lábadozik. Lassan épülnek fel a...

Valaki jön. Nem Alfréd járkal, a kapu felől jön valaki. Csanád nem érhetett ide Norvégiából. Vera az, a kicsivel. Milyen kedves arca van a kisfiúnak. Milyen helyes az a kis gumicsizma a lábán. Vera ideges. Őrajta is gumicsizma van. Talán Alfréd hívta kertészkedni. Most a víztől felpuhul a talaj.

Kellemesen langyos a víz. Egy kis fürdősó kellene bele. Nem akar felállni, fürdőzni készül. Alfréd az emeleti szobában szundikál. Lábadozik. Lassan épülnek fel a rákos betegek is, megmondta az orvos. Nem kel fel a padról! Fürdősót akar! Hozza ki Vera a házból a fürdősót!

Cseng az a rohadt telefon. Vera vegye fel. A gyerek pancsol a vízben, a térdéig ér, befolyik a csizmájába. Nem fog megfázni, langyos a víz.

Donát van a vonalban. Ő is nyugtalan. Most bezzeg nyugtalan! Akkor miért nem volt nyugtalan, amikor az öccse felszállt a kishajóra? Miért nem kísérté el? Miért nem vigyázott rá?

Nem megy sehova, jó neki itt a padon! Alfréd az emeleti szobában szundikál. A gyerek kis csónakot úsztat a vízen. Kis csónak a vízen. Kishajó. A kishajó biztonságos.

A csónak is biztonságos, bekiabál a szomszéd Ervin, szálljon be a csónakjába, amíg nem késő! Nem száll be semmiféle csónakba.

Vera kijön a házból, utazótáskát hoz. A nagy, piros utazótáskát. Alfrédal vették Prágában. Az ezüstlakodalmukra lepték meg őket a fiúk azzal az úttal.

Nem kell a táska. Nincs szükség ruhaneműre. Iratokra se. Pénzre se. Nem megyünk sehova, nem kell a csónak.

Alfréd az emeleti szobában szundikál. Meg kell várni, amíg felébred.

Csanádot elvitte a kishajó. Meg kell várni, amíg visszajön.

Ő itt marad, valakinek vigyázni kell a házra meg a kertre.

Nincs árvíz! Csak elromlott az automata öntözőrendszer.

Vera menjen haza. Most már nem kell Norvégiáig utazni. Amikor Csanádot elvitte a kishajó, a menyé a gyerekekkel visszaköltözött a faluba. Mentse a saját házát, ha akarja, itt nincs semmi mentenivaló.

A sütőtök el rohadni a szárán.

A kutyaól üresen áll.

Krisztus nem jön le a toronyból.

Alfréd nem ébred fel már soha.

Csanád nem jön vissza már soha.

Itt már minden menthetetlen.